

Sutinen

JÄSENLEHTI 2017

ITÄ-HELSINGIN TAIDESEURA

Sutinen

JULKAISIJA ITÄ-HELSINGIN TAIDESEURA RY.

ISSN-L 0780-9190 • ISSN 0780-9190 (painettu) • ISSN 2242-3028 (verkko)

Kannen kuva: Sirkka Raikamo

Lehden tekijät: Leena Heikkilä, Maila Niskanen-Kopio,
Riitta Astikainen, Kirsti Pesari

Painatus: Helsinki Bofori Oy

SISÄLTÖ

Kirstin kynästä	3
Modigliani-näyttely	4
Abstraktin maalauksen lyhytkurssi	6
Ihmisen mittainen Vuosaari	8
Tomtebon näyttely	10
Kesäkurssi Seurasaarella	13
Kuvataiteen päivä	14
Kesäkurssi Kalajoella	16
Varjagi-festivaalit	18
Vuosaaren kesäkurssi	20
Konkari kertoo	21
Vuosinäyttely	24
Uusi Kasvo	32
PVC-grafiikan lyhytkurssi	34
Temperamaalauksen lyhytkurssi	35
Taideseuran ulkopuoliset näyttelyt	36
Kevään 2018 kurssit	37
Ajankohtaista: Jäsenmaksut ja -kortit	38
Itä-Helsingin taideseuran hallitus	39

ARKI JA UNELMAT taideseurassa

Kuva: Kirsti Pesari

Mikä meitä vie eteenpäin kuvan-tekijöinä? Yksi motiivi ei ole sen parempi tai huonompi kuin toinenkaan. Jos on vain yksi syy, miksi haluaa harrastaa taiteellista toimintaa viikosta toiseen ja vuodesta toiseen, se riittää. Säännöllisestä tekemisestä tulee tapa. Toistamalla asioita kehittyy silmän ja käden yhteistyö ja tekemisen varmuus. Maailmaa hahmotetaan paljolti katso-
misen kautta. Nähdystä rakennetaan oma tulkinta. Kuvan tekeminen on parhaimmillaan näkemisen muuttumista näkemykseksi, omaksi tulkinna-
ksi. Maailman moniäänisyyteen mahtuu myös oma ääni, oma puheenvuoro, dialogi ympäristön kanssa.

Taideseuran tehtävänä on tarjota välineitä oman ilmaisun kehittymiseen. Jotta saamme sanottavamme esiin, tarvitsemme tietotaitoa jo siitä, millaisia erilaisia teknisiä mahdollisuuksia on olemassa. Hyvä ohjaus nopeuttaa tekemistä. Yhteinen keskustelu ja palaute avaavat uusia kanavia ja laajentavat näkemystä samoin kuin yhteiset näyttelykännit ja näyttelyt.

Tänä vuonna on vietetty Suomi 100 – juhlavuotta. Järjestimme sen kunniaksi näyttelyn, jonka aiheena oli Suomalainen mielenmaisema. Vuosinäyttelymme aiheeksi nousi Arki ja unelmat 100-vuotiaassa Suomessa. Näyttelyyn jätettiin ennätyksellisesti töitä, joista vain osa

pääsi esiin. Näyttelyn teema liittyi myös Vuosaaren ympäristön muuttumiseen ja unelmiin, joita hyvä asuin ympäristö herättää. Haluamme olla taideseurana osa yhteisöä, jossa on hyvä olla ihmisen kokoisesti. Taide tuo iloa ympäristöön ja ansaitsee tulla katsotuksi ja huomatuksi. Se on osa ajassa ja paikassa tapahtuvaa keskustelua. Taide voi nousta huutamaan, rikkoa rajoja, se voi olla kysymysmerkki tai kädenojennus, keino, joka auttaa jaksamaan. Se voi olla myös yksinkertaisesti hauskaa.

Nykyään puhutaan paljon verkostoitumisesta ja osallistavasta toiminnasta myös rahoituksen pohjana. Olemme kiinnittäneet näihin seikkoihin huomiota toiminnassamme. Yhteisöllinen ajattelu on voimaväline, joka vaatii hyvää suunnittelua, mutta se vie eteenpäin. Ilman toimeliasta vapaaehtoisten joukkoa toiminta ei onnistuisi. Kiitos työstämme kuuluu kaikille, jotka antavat oman panoksensa ja ovat vastuunkantajina. Erityisesti iloitsemme omasta lehdestämme Sutisesta, jonka toimittamisen vetovastuu vaihtuu tämän lehden myötä. Sutinen antaa hyvän käsityksen siitä, missä kaikessa olemme mukana. Työ jatkuu – uskalla unelmoida ja osallistua!

Kirsti Pesari

IHTS Ateneumin MODIGLIANI-näyttelyssä

Köyhistä boheemitaiteilijoista legendaarisiin

"Naiset, ihailkaa! Sydäntensärkijä hän on ihan varmasti ollut. Aina samat vaatteen, ei rahaa, mutta aina tyylikäs, käyttäytyi kuin herrasmies."

Näin johdatti Ateneumin opas Jaana Sykäri Itä-Helsingin Taideseuran parikymmenhenkistä ryhmää seinän kokoisen valokuvan ääressä maineikkaan Amedeo Modiglianin (1884-1920) maailmaan lauantaina 21. tammikuuta 2017.

Amedeo Modigliani syntyi 1884 Italian Livornossa juuri konkurssin tehneeseen perheeseen, sai lapsena kaikki kulkutaudit ja 16-vuotiaana tuberkuloosin, mutta myös hyvän sivistyneen kasvatuksen. Äiti, englannin- ja ranskanopettaja, tutustutti Amedeon jo lapsena Italian taidearteisiin. Nuorena hän opiskeli klassista taidetta Roomassa, Venetsiassa ja Firenzessä. Muuttaessaan Pariisiin 22-vuotiaana vuonna 1906 hän – toisin kuin useimmat maahanmuuttaja-taiteilijaystävänsä – osasi jo ranskaa ja hänellä oli laaja filosofinen ja eurooppalainen sivistys.

Pariisin Montmartrella Modiglianista tuli ehkä legendaarisin kaikista köyhistä boheemitaiteilijoista, Sykäri kertoo. "Nämä taitelijat elivät Pariisissa köyhintä mahdollista elämää mitä taiteilijat koskaan. Ei ruokaa, ei rahaa. Tässä köyhyydessä syntyi kuitenkin monia

taideteoksia joista tänään maksetaan maltaita. Tässä on jotain mistä syntyy kylmiä väreitä."

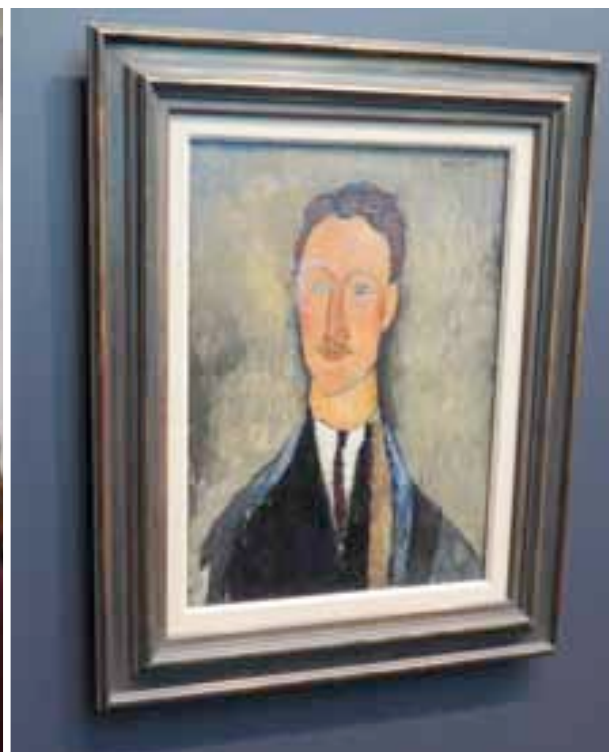
Ateneumin näyttelyssä oli noin kymmenesosa Modiglianin noin 300 maalauksesta ja veistoksesta. Nyky-Ateneum haluaa Sykärin mukaan näyttää taiteen kontekstissa eikä irrallisena asiana, niinpä näyttelystä löytyi Modiglianin maalausten ja veistosten ohella vuosisadan alun Pariisin miljöötä ja tunnelmaa. Se esitteli myös ison joukon Modiglianin ystäviä ja aikalaisia joilta hän sai vaikutteita - kuten espanjalainen Pablo Picasso ja venäläinen runoilija Anna Ahmatova. Taiteilijat maalasivat pääasiassa muotokuvia toisistaan, koska malleihin ei ollut varaa.

Modigliani ei etsinyt muotokuvissaan näköisyyttä vaan sielunmaisemaa, Sykäri kertoi. Muotokuvien toinen silmä näytti usein timantilta, koska taiteilijan mielestä henkisillä ihmisillä yksi silmä katsoo ulospäin ja toinen sisäänpäin. Kohutut alastonkuvansa taiteilija maalasi lihallisina ihmisinä, ei klassisen mytologian edustajina.

Viimeisen, onnellisen ja luovan aikansa Modigliani asui Nizzassa rakastettunsa, 19-vuotiaan Jeanne Hébuternen kanssa, sai tyttären, ja maalasi valtavasti ihmiskuvia heleämmin värein kuin aiemmin. Pian Pariisiin paluun jälkeen hänen terveytensä romahti ja

Johdatus Modiglianin maailmaan

Ainoa Ateneumin omistama teos

hän kuoli 35-vuotiaana vuonna 1920. Raskaana oleva Jeanne kuoli pian sen jälkeen hypättyään ikkunasta.

"Traagista on, että vähän ennen Modiglianin kuolemaa taiteen keräilijä Roger Dutilleul löysi hänen taiteensa ja alkoi keräillä hänen töitään. Maalauksia oli juuri saatu esille Lontooseen ja ura lähti nousuun. Nykyisin Modiglianin maalaukset ovat korvaamattoman arvokkaita", Sykäri lopettaa.

Ateneumin näyttely oli toteutettu Ranskan kansallisgallerian, Lillen taidemuseon ja Budapestin taidemuseon kanssa yhteistyössä. Lillen taidemuseon iso kokoelma perustuu Dutilleul'n lahjoittamaan kokoelmaan. Ateneum omistaa vain yhden Modiglianin maalauksen. "Taidemaalari Léopold Survagen muotokuva" (1918) hankittiin vuonna 1955 nykyrahassa noin 100 000 eurolla.

Teksti: Riitta Astikainen
Kuvat: Arto Astikainen

Anita ja Ritva kuvauspuuhissa

Hedelmällisiä kysymyksiä

ABSTRAKTIN MAALAUKSEN KURSSILLA

Appelsiinitutkielma

Kuva rakentuu pohjustetta apuna käyttäen

Kokoonnuimme Sasekalle viikonlopuna 11.-12.2. tutkimaan abstraktin maalauksen saloja. Opettajamme **Dan Palmgren** kokosi pöydälle joukon eksoottisia hedelmiä, mutta niistä ei syntynytäkään perinteistä asetelmaa. Sen sijaan kukin poimi itseään kiinnostavan kohteen tarkastelun lähtökohdaksi.

Mitä abstraktilla tarkoitetaan ja miten sitä voi lähestyä maalauksen keinoin? Pohdimme, että abstrakti on olennaisen esiin tuomista, abstrahointia. Se ei ole pelkästään nonfiguraatiivista, ei-esittävää. Olennaisen esittämiseksi on monia mahdollisuuksia. Lopputulokseen vaikuttavat esimerkiksi, minkälainen on pohja, sen koko,

muoto ja struktuuri. Taiteilija valitsee pohjan suunnan, sävyn ja värin ja hän tekee sommitelmaan kuuluvia ratkaisuja. Työstä on hyvä ensin luonnostella siihen tulevien kohteiden suunta, koko ja järjestys. Siispä lähdimme tutkimaan ja luonnostelemaan hedelmien ominaisuuksia ja sijoittelua ja kokeilemaan ilmaisua vesiliukoisin värein vesiväriä tai akryyliä käyttäen.

Kokeilimme maalaus pohjaan erilaisia struktuureja ja pohjustuksia, jotka korostivat kohdetta. Struktuuriin käytimme gessoä sekä akrylaattia ja hiekkaa. Gesso liitujauhoon sekoitettuna antoi mukavasti pastellinomaista pehmeää korostusta työhön. Gessotäplät

nostivat esiin rakennetta. Kokeilimme myös mustan pohjan valmistamista ja maalasimme pohjaan maisema-aihetta vapaasti sementtiseoksella, johon ei ollut lisätty pigmenttejä. Valmiissa musta-harmaa-asteikolla liikkuvissa töissä näkyi hyvin se, että vähemmän on usein enemmän.

Toisena päivänä jatkoimme työskentelyä erilaisten käsitteiden avulla. Maalauksen aiheiksi tulivat erilaiset tunteet ja kysymykset. Töitä valmistui ainakin aiheista ilo, kipu, haikeus ja kysymyksestä miksi? Jatkoimme pohjustusten käyttöä ja saimme käytännön vinkkejä siitä, miten väri vaikuttaa kokonaisuuteen. Lähellä olevat kohteet voi maalata lämpimin sävyin, kun taas kylmät sävyt etäännyttävät. Kuvan etualalla

olevat kontrastit luovat illuusiota syvyydestä. Tummiin värien lämpötilan erottamista helpottaa, jos levitämme väreit ohuena valkoiselle pinnalle tai lisäämällä valkoista värisekoitukseen.

Kurssi päättyi loppukatselmukseen, ja totesimme tyytyväisinä, kuinka paljon olimme saaneet aikaiseksi viikonloppuna ja kuinka työmme olivat lähteneet etenemään kurssin aikana. Saimme uusia ideoita. Kuten Dan totesi, maalauksesta ei tarvitse tulla juuri sellainen, millaiseksi sen oli ajatellut. Sattumalla ja kokeiluilla on aina oma osuutensa. Tärkeää on, että tekeminen on ennen kaikkea hauskaa. Siinä on jo yksi vastaus miksi-kysymykseen.

Teksti: Kirsti Pesari • Kuvat: Tua Mylius

Opettaja Dan Palmgren perehdytti olennaisen esiin tuomiseen – abstrahointiin

Ihmisen mittainen VUOSAARI

Vuotalo järjesti Ihmisen mittakaava – tapahtumasarjan keväällä 2017. Saimme tammikuussa Vuotalolta kutsun tulla suunnittelemaan Ihmisen mittainen Vuosaari -tapahtumaa yhdessä vuosaarelaisten kulttuuritoimijoiden ja yhdistysten kanssa. Suunnittelupalvereissa etsittiin vastauksia siihen, millainen on unelmien Vuosaari.

Vuosaaren keskusta on suurten muutosten edessä. Alueen tulevaisuutta hahmotetaan syksyllä 2017 arkkitehtiopiskelijoille suunnatussa kilpailussa. Kevään aikana työpajojen ja tapahtumien avulla kerätty aineisto on osaltaan materiaalina kaupungin asemakaavoitukselle, jolla Vuosaaren metropolin ympäristöä suunnitellaan monipuoliseksi ja kävelypainotteiseksi keskustamaiseksi alueeksi. Kilpailun tulokset julkistetaan helmikuussa 2018.

Kaavaehdotuksen mukaan alueelle voisi tulla noin 1700 uutta asukasta. Suunnitelman korkein rakennus on 31-kerroksinen. Lopullisen päätöksen kaavasta tekee kaupunginvaltuusto.

Valmisteluaineistosta saadussa palautteessa kaupunkilaiset ovat osoittaneet huolta muun muassa rakennusten korkeuksista, korkean rakentamisen sijainnista sekä sen aiheuttamasta varjoisuudesta ja tuulisuuden lisääntymisestä. Alueesta laadittiin muun muassa tuulisuus- ja varjoisuusselvitykset sekä kaupunkikuvallinen tarkastelu. Selvitysten perusteella korkean ra-

kentamisen sijainteja tarkennettiin ja rakennuksia madallettiin yhteensä 27 kerroksella. Samalla tornirakennusten määrää vähennettiin yhdellä. Myös rakennusten jalustaosia muotoiltiin tuulta heikentäviksi siten, että katutilan olosuhteet olisivat oleskelulle edulliset.

Ihmisen mittainen Vuosaari -kansalaistapahtuma Mosaiikkitorilla ja Vuotalossa toteutui 12.5. Sen ideana oli kaupunkitilan haltuunottaminen ja näkyvyyden antaminen yksittäisille ihmisille ja ryhmille. Tapahtumassa saattoi kertoa Vuosaareen liittyvistä unelmistaan tai kertoa arkisista huolistaan. Päivän ohjelmassa oli mm. tapahtumapisteitä, musiikkia, monikulttuurisuutta, ruokaa ja jurttasauna.

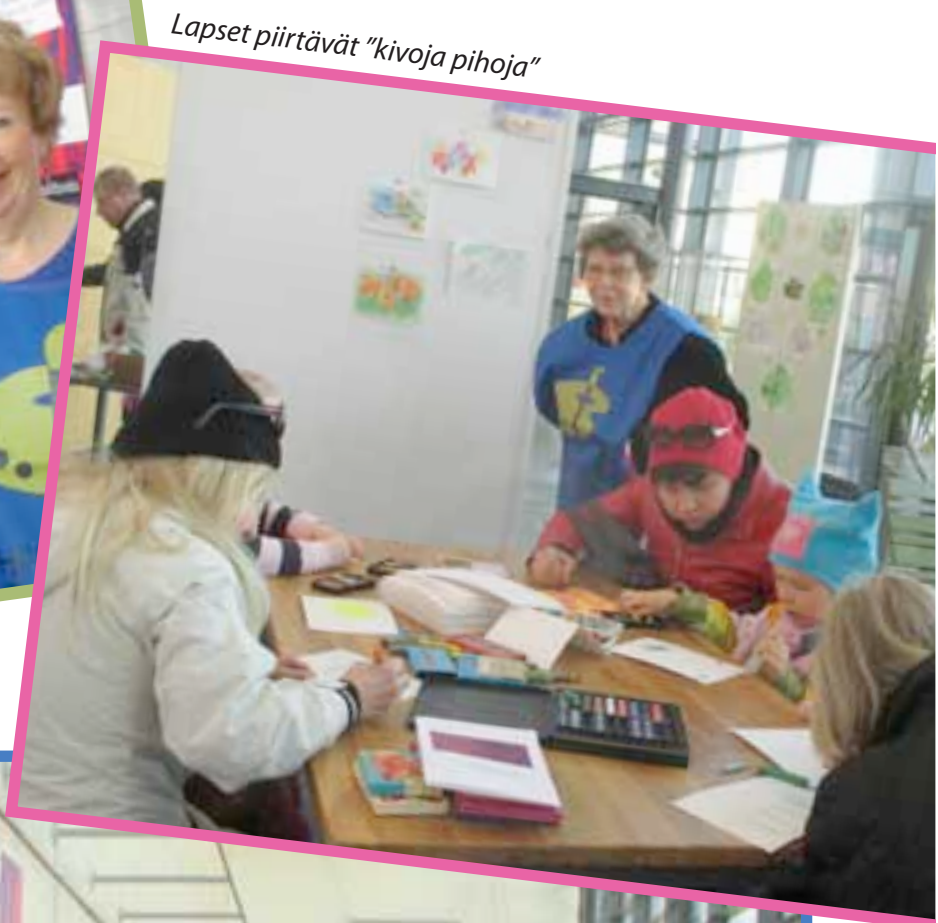
Meillä oli Kiva piha –piirustustapahtuma, taulukirppis ja taidearpajaiset. Olimme valinneet tapahtumapaikaksi Vuotalon aulan. Kirpputorimme jäi hieman syrjään, mutta koimme mukanaolomme tärkeäksi. Samalla otimme käyttöön uudet huomioliivimme.

Itä-Helsingin Taideseura unelmoi, että taide näkyy Vuosaaressa. Taiteelliselle toiminnalle toivomme riittävästi resursseja, jotka mahdollistavat alueellista yhteistyötä. Toivomme, että näyttelytiloja ja työskentelytiloja on tarjolla runsaasti ja että mahdollisimman moni löytää iloa ja virkistystä taiteesta ja sen tekemisestä omassa ympäristössään. Yhdessä tekemällä voi vaikuttaa ympäristöönsä. On ilo tehdä yhdessä.

Teksti: Kirsti Pesari • Kuvat: Tua Mylius

Uudet liivit käytössä

Lapset piirtävät "kivoja pihoja"

Taulukirppis ja -arpajaiset pystyssä

Kirsti päivystää

TOMTEBO

Suomalainen mielenmaisema – Finnish Mindscape

Tomtebon näyttely 6.6. - 5.7.2017 oli monessa mielessä kokeilu. Näyttelytoimikunta oli ollut tunnistavinaan, että jonkinlaista muutakin kuin takuuvarmoja vuosinäyttelyitä tarvittaisiin. Henkilökohtaisten/ ryhmien ja toisaalta vuosinäyttelyiden välillä ei ollut oikein mitään. Näyttely järjestettiin myös Suomen 100-vuotisjuhlan kunniaksi. Tämän lisäksi Tomtebossa kokeiltiin teosten ilmoittamista ja jurottamista sähköisesti. Osallistujat saattoivat se-

lata toisten töitä pilvipalvelun sivuilta. Tomtebo tilana ei myöskään ollut perinteinen galleria vaan taidekahvila.

Loppujen lopuksi näyttelyn suosio yllätti ja tämän tyyppisiä tapahtumia pyritään varmasti järjestämään lisää. Osallistujien suuri määrä aiheutti myös paineita saada rajallisiin tiloihin onnistunut kokonaisuus – osittain onnistui, osittain ei. Myös jurottaminen ilman konkreettisia teoksia osoittautui mahdollottomaksi.

Kuva: Anita Puumala

Taiteilijoiden mielessä olleita maisemia

Avajaistunnelma oli käsin kosketettava ja tiheä, hyvine tarjottavineen ja puheineen. Galleristi **Satu Wallenius** ihasteli seuramme jäsenten yhtenäistä värimaailmaa ja oli selvästi ylpeä saadessaan meidät vieraaksemme. Puheenjohtajamme Kirsti Pesarin avajaispuheen ilmaiset löytyvät seuramme kotisivujen blogista. Kirsti avasi mieli-maiseman saloja ja elementtejä, paratiisin ja paikallisuuden näkökulmista, ahkeruuden ja levon harmoniaan.

Keskiviikon taiteilijatapaamisessa koettiin saman tyyppistä huumaa kuin viikkokurssien kritiikki-illoissa. Kukin taiteilija sai kertoa töistään ja ajatuksistaan tarvitsematta huolestua juryttajan huomioista, ja muut todella kuuntelivat intensiivisesti.

Kaiken kaikkiaan näyttely oli onnistunut kokemus, joskin opittavaa tuli paljon. Kiitos Tomtebon väelle ja kaikille osallistujille!

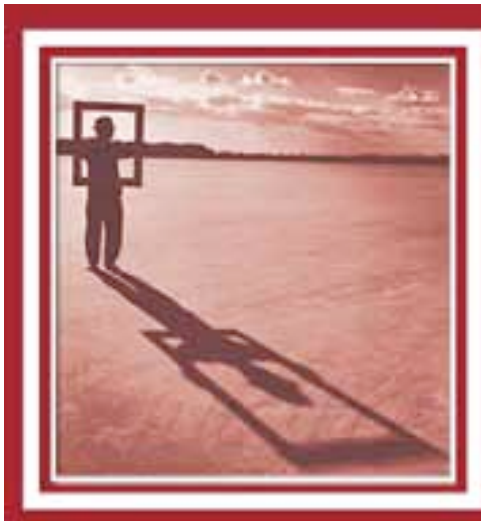
Teksti ja sivun kuvat: Vesa Urtti

"Piilopirtti" on Katri Niemen käsialaa

Vasemmalla Arja Seimolan "Olipa kerran mummulan suo" • Oikealla Matti Elomaan "Männistö"

KEHYSTÄMÖ & GALLERIA
ARS LONGA

- **KEHYSTYKSET**
- **TAIDEMYYYNTI**
- **KAKSI VUOKRATTAVAA
GALLERIATILAA**

**Laadukas kehysmallisto.
Tervetuloa!**

Avoinna ti-pe 10-17 (tauko 13-14), la 11-15
Taulujen kuljetuspalvelu

Ars Longa

Valkoisen Ristin talossa, Linnanherrankuja 4, Vartiokylä,
00950 Helsinki. Puh. 040 125 4000, arslonga.fi

Kesän valo ja värit

Maalauskurssi Seurasaaren luonnossa 17.–18.6.2017

Suomen kesässä ei aina toteudu odotukset ja suunnitelmat, kuten kurssikuvauksesta ja sitä seuraavasta selostuksesta voi päätellä.

”Työskentelyä ulkona luonnossa alkukesän valoa ja värejä havainnoiden. Molempina päivinä maalataan kaksi maalausta samasta kohteesta aamu- ja iltapäivän valoissa. Ensimmäisen päivän aiheena lähikuva luonnosta, esim. kasveista tai maasta. Toisena päivänä kuvataan maisemaa ja etäisyyttä, tai vasta, vettä. Maalatessa kiinnitetään erityistä huomiota sommitteluun ja

väreihin. Vapaavalintainen tekniikka. Mukaan omat maalausvälineet ja neljä maalaus pohjaa”.

Alkukesän kirkas valo ja värit piiloutuivat pilviin ja sadekuuroihin Kesän valo ja värit -viikonloppukursilla viikkoa ennen juhannusta. Meren rannoilla Seurasaarella etsittiin siis opettaja Helka Immosen johdolla enimmäkseen harmaan eri sävyjä. Kirkkaat värit ja kukkaloisto löytyivät vasta seuraavana päivänä Kasvitieteellisestä puutarhasta.

Teksti ja kuva: Riitta Astikainen

Anja Kärkkäinen löysi kukkien keskeltä mallikseen sitruunan.

Kuvataiteen päivässä UUSIN KEINON

Sisäministeriö antoi viime keväänä suosituksen liputtamisesta Helene Schjerfbeckin syntymäpäivänä, Suomen kuvataiteen päivänä 10.7. Liputuspäivällä tahdotaan nostaa kuvataiteen merkitystä maassamme ja myös naisten näkymistä kulttuurin alalla, sillä naisiin liittyvät liputuspäivät ovat kalenterissa aliedustettuina.

Suomen kuvataiteen päivää on vietetty vuodesta 2004 lähtien heinäkuun 10. päivänä. Aloitteen tekijänä on ollut Suomen Akvarellitaiteen yhdistys ry ja Schjerfbeck-sällskapet i Ekenärf. Kuvataiteen päivää on totuttu viettämään maalaustapahtumin eri puolilla Suomea. Tänä vuonna haluttiin päivä tehdä koko maassa näkyväksi tapahtumaksi. Siksi päivä rakennettiin osaksi Suomi 100 –tapahtumaa ja kotisivuja kehitettiin uudenlaisen tapahtuman tarpeisiin. Suomi 100 -sivuston

ja nettigallerian kehittäjä oli **Marjatta Kantola**, nettigalleriailleriasta ja instagram-sivuista huolehtivat maalaustapahtumassa Marjatan lisäksi myös **Noora Saarinen** ja **Katri Tenhola**. Noora ja Marjatta molemmat ovat myös Itä-Helsingin Taideseuran jäseniä. Nettigalleriaan tuli noin 240 työtä ja ne löytyvät myös instagramista.

Maalaustapahtuman päätapahtuma oli Helsingissä Galleria Topeliuksessa, jossa tapahtuman suojelijana ollut presidentti Tarja Halonen myös vieraili. Galleriassa toteutettiin myös nettigallerian katselumahdollisuus isolta näytöltä. Media oli hyvin päivän vietossa mukana. Uuden liputuspäivän ansiosta Kuvataiteen päivä huomattiin TV-uutisissa Helsingissä ja Porissa, ja lehdistössä sekä somessa päivä tapahtumineen näkyi hyvin. Ilmoitettuja tapahtumia oli 24 paikkakunnalla Helsingissä ja muualla Suomessa. Monella paikkakunnalla oli useampia tapahtumia. Mukana oli taideyhdistyksiä, gallerioita, museoita, palvelutaloja ja yksittäisiä ryhmiä.

Itä-Helsingin Taideseuran jäseniä on ollut aikaisempinakin vuosina rakentamassa kuvataiteen päivää ja Suurta maalaustapahtumaa ja jäsenemme ovat olleet mukana maalaustapahtumissa. Tänä vuonna kesäkurssimme oli Kalajoella yhdessä kalajokisten kurssilaisten kanssa, ja lippu vedettiin salkoon Kuvataiteen päivän kunniaksi. Päivän aikana opettajamme Elina Tammiranta-Summa otti kuvia työkentelystämme, ja lähetti kuvia nettigalleriaan. Jännitimme, näkyvätkö ne, ja oli suuri ilo katsella niitä ja muita sa-

mana päivänä otettuja kuvia yhdessä kurssilaisten kanssa. Kuvat löytyvät netistä mm. Suuren maalaustapahtuman fb-sivuilta.

Kyselin Marjatalta ajatuksia päivän merkityksestä, ja hän pohti seuraavaa: "Vaikka ilmoitus ja mainosresurssit olivat rajalliset, tapahtuma herätti paljon positiivista huomiota. Oli hienoa saada niin paljon iloisia viestejä onnistuneista tapahtumista ja nähdä niin paljon tehtyjä kuvia. Mukana oli kaikenikäisiä lapsista vanhuksiin ja kynnys tehdä kuvataidetta saatiin matalaksi, niin kuin sen pitää ollakin. Yhdessä tekeminen on ollut myös Suomi 100 -ohjelman tarkoitus, ja tässä tapahtuma onnistui hyvin. Tämä tuntuu juuri oikealta tavalta, ainakin yhdeltä sellaiselta, korostaa kuvataiteen tärkeyttä ja roolia kaikkien ihmisten elämässä. Ilo omakohtaisesta tekemisestä ja töiden näkyväksi tekeminen muillekin, jättävät pysyvän jäljen mieleen. Tapahtumalla on myös hyvät mahdollisuudet tuoda yhteen ammattilaisia ja harrastajia, joka varmasti hyödyntää molempia. Internet ja some auttavat yhteyksien luomisessa ja ilon jakamisessa omaa kylää tai harrastuspiiriä kauemmaksikin".

Omasta puolestani kiitän kaikkia mukana olleita. Voin yhtyä Marjatan ajatuksiin yhdessä tekemisen mahdol-

lisuuksista. Maalaustapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa mukana olleena koen, että tapahtuman näkyvyys ja monimuotoisuus ylitti odotukset. Somen hyödyntäminen oli positiivinen avaus. On palkitsevaa toimia näkyvästi yhdessä kuvataiteen puolesta. Ensimmäisenä taas liputetaan kuvataiteen puolesta ja maalataan joukolla!

Teksti: Kirsti Pesari

Lisää aiheesta:

<https://www.maalaustapahtuma.fi>

<https://www.facebook.com/maalaustapahtuma>

Kuva: Kirsti Pesari

RUMA KUVA

Kuva: Anita Puumala

Riitta kuusen kimpussa

Anita Puumalan sarjasta: Kalajoki 4

Kalajoen kristillinen opisto sijaitsee kaupungin keskustassa joen törmallä vastapäätä kirkkoa. Maisema on hieno. Kuivina kesinä Kalajoessa ei ole paljon vettä, mutta sateisena viime kesänä joki oli vuolas. Antoisia maalauskohteita siis, heti pihapiirissä.

Näissä maisemissa kuvataiteilijaparikunta Elina Tammiranta-Summa ja Pertti Summa tarjosivat kuudelle itähelsinkiläiselle ja parillekymmenelle Kalajokilaakson taideharrastajalle tiiviin viiden päivän paketin teoriaa ja tarkkaa henkilökohtaista ohjausta. Aamupäivät kuluivat antoisasti luokassa: värioppia, taiteilijaesittelyitä, taide-

historiaa, omien töiden analysointia ja keskustelua. Iltapäivät maalattiin, joko luokassa tai ulkona – jos ei satanut.

Kauniita maisemia, kukkia ja muuta silmäniloa kertyi lopulta ryhmän maalauksiin niin paljon, että loppuviikosta saimme haastavan tehtävän: maalata ruma kuva! Nyt oltiin epämukavuusalueella. Ei ollut helppoa. Kaunista tahtoi tulla vaikka rumaa kuinka yritti. Ainakin onnistuimme pinnistämään erilaista kuin aina ennen, vaikka silmät kiinni jos ei muuten.

Viikon vaikein, mutta antoisin harjoitus.

Teksti: Riitta Astikainen

Kuva: Riitta Astikainen

Päivä alkoi aamuluennolla

Kuva: Riitta Astikainen

Anita ikuisti näkymän Kalajoen sillalta

Kuva: Riitta Astikainen

Kirsti ja Helga somettaa

Kuva: Kirsti Pesari

Helgan hienot sävyt

Kuva: Riitta Astikainen

Ritvalta vihreää

Itä-Helsingin taideseuralaiset Varjagifestivaaleilla

Puotilan kartanon pihamaalla ja rannassa oli 12.8.2017 koettavana monipuolisesti viikinkiaikaan liittyviä tapahtumia. Oli markkinatunnelmaa ajan henkeen mm. seppineen, värjäreineen ja muine käsityöläisineen, myös syötävää oli saatavilla. Rannassa esiteltiin viikinkiaikaista leirielämää, päivän aikana maihin rantautui viikinkivene Sotka ja mukana saapuneet ”viikingit” esittivät runsaslukuiselle yleisölle maihinnousunäytöksiä.

Taideseurastamme oli kuusi upeasti asiaan paneutunutta edustajaa ohjaamassa lapsia kahdessa työpajassa. Taideseuran perinteen mukaan piirrettiin ja väritettiin innokkaasti viikinkiteemaisia kuvia, viikinkilaiva taisi olla suosituin aihe. Toisessa työpajassa valmistettiin tiukuriipuksia. Idea tyylieltyjen riipusten tekoon tuli Tampereen Vapriikissa olleesta Pirkkalan Tursiannotkon esinelöytöjen näyttelystä, jossa Lea Lakio oli vierailut saadakseen viikinkiaikaan liittyviä ideoita työpajaan. Tiukuriipukset levisivät viikinkien idäntien välityksellä Itämeren alueelle. Tiukuja ja kulkusia riippui varsinkin naisten rintaketjuissa ja helminauhoissa mutta myös hevosten valjaissa. Tiukujen helisevän äänen uskottiin antavan maagista suojaa.

Runsaat 200 lasta ehti valmistaa omat tiukuriipuksensa reilun kolmen tunnin aikana. Jonoa oli ja taideseuran edustajat pellava-asuissaan, pirtanauhoissaan ja tyyliin sopivissa koruissa

Kuva: Maila Niskanen-Kopio

olivat lähes ”helisemässä” yrittäessään ehtiä jokaisen avuksi. Mahtavaa oli todeta, että lapset ovat aina yhtä innokkaita toteuttamaan omia näkemyksiään värien valinnassa, sommittelussa ja toteuttamisessa.

Niin kiinnostavaa ja sitoutunutta oli lasten kanssa touhuaminen, että taideseuralaiset eivät juuri ollenkaan ehtineet tutustua muuhun viikinkitarjontaan. Säätäkin jännitettiin ja lasten työpajoista ehdittiin juuri ja juuri rankasateen ja salamoinnin alta pois.

Teksti: Lea Lakio

Kuva: Lea Lakio

Työpajoissa oli vilskettä

Kuva: Kirsti Pesari

Varjagityttö Laura Seppälä koruineen

Alla kuvat helmien ja tiukujen sommittelijan sekä 5-vuotiaan nuoren taitelijan alun, Eevan, yhteistyöstä. Riipuksen toisella puolella on pienen kuvittajan mukaan ensimmäinen maailma, toisella puolella toinen maailma.

Kuva: Maila Niskanen-Kopio

Kuvat: Lea Lakio

Kirsti Pesari seurassaan Puotila-seuran sihteeri ja juhlan primus motor Henna Attila

Vuosaaren kesäkurssi

Elokuun alussa oli Vuosaarella Itä-Helsingin Taideseuran järjestämä viisipäiväinen maalauskurssi, jonka keskuspaikkana oli Saseka. Sään suosiessa tehtiin retkiä rannalle ja puistoihin. Meitä ohjasi taiteilija Katariina Salmijärvi ja oppilaina oli sekä vanhoja että uusia taideseuralaisia.

Ensimmäisenä päivänä syvennyttiin piirtäen luonnosta löytyviin yksityiskohtiin ja toisena päivänä otettiin värit esille. Opimme, että maisemaa maalattaessa vihreän joukkoon kannattaa ujuttaa muitakin värejä. Sadepäivänä rakennettiin Sasekalle kolme eri asetelmaa kunkin ryhmän maun mukaisesti.

Kun tuloksia sitten loppukritiikissä tarkasteltiin, niin havaittiin taas kerran, että kovasti oli aherrettu ja hienoja töitä oli syntynyt. Kesäkurssi katkaisee kivasti kesäkauden maalaamattomuuden, niin että muistaa taas kuinka päin pensseliä kädessä pidetään. Villa Ullaksen rantakahvilan ihanat leivonnaiset antoivat uutta puhtia maalareille.

*Teksti: Ritva Pesola,
Ritva Pohjanheimo-Uusitalo
ja Pirkko Raulo
Kuvat: Pirkko Raulo*

Luonnon helmassa Ritvat Lumiaho-Pesola ja Pohjanheimo-Uusitalo.

*Yllä: Opettaja neuvoo asetelman äärellä
Alla: Meiko Amino keskittyy akvarelliin*

Pieni mutta innokas taidepiiri aloitti pommisuojassa

Ritva Lumiaho-Pesola liittyi Taide-seuraan samana kesänä kun IHTS oli perustettu keväällä 1979. Ei siis ihan perustajajäseniä, mutta melkein. Näin hän kertoo:

"Biologian opettajana ja pienten lasten äitinä olin juuri muuttanut Vuosaa-reen ja tapasin entisen koulutoverini **Pirkko Jäntin** Oulun Tipalasta. Pirkko kertoi Taideseurasta ja houkutteli liittymään, ja niinpä olin mukana jo ensimmäisessä vuosinäyttelyssä ja melkopian myös hallituksessa. Perustajajäseniä oli parisenkymmentä maalauksen harrastajaa Itä-Helsingin Kansalaisopistosta. He halusivat etenevää opetusta ja mahdollisuutta itse valita opettavat

taiteilijat. Taidemaalari **Eila Ekman-Björkman** antoi kannustavan alkusysäyksen.

Alussa kokoonnuttiin Merikorttitie 4 A:n pommisuojassa, jossa oli kolme pientä huonetta ja yksi vesipiste lavuaareineen. Alkuaikoina opettajista pitkäaikaisimpia olivat **Reijo Saarelainen** ja **Antero Kare**, myös esimerkiksi **Leena Luostarinen**, **Silja Rantanen**, **Hannu Kauppi** ja monet muut.

Torstaigraafikot sai alkunsa Vuosaa-relaisen taidegraafikko **Lisbet Lundin** opetuksessa. Tiedotteista jalostui nimikilpailun seurauksena jäsenlehti **Sutinen**.

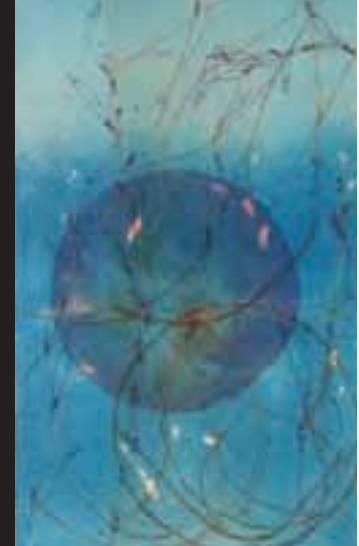
>

Ritva ja graafikko Lisbet Lund alkuaikojen ahtaissa tiloissa

Kotiin, kuivaneula ja telaus 2008

Elämää, PVC-grafiikkaa 2015

Ahtaudesta huolimatta toiminta oli hyvin intensiivistä ja aktiivista. Ensimmäinen puheenjohtaja oli **Laila Miekk'oja**, toinen **Keijo Toivio** ja minä sitten seuraava. Jäsenmäärä kasvoi suurimmillaan 167:ään. Kursseja pidettiin avarammissakin tiloissa, esim. Herttoniemen nuorisotiloissa ja Vuosaaren seurakunnan kesäkodissa.

Halusimme päivänvaloa ja lisää tilaa. Purjeteillä vapautuvan omakotitalon hankkiminen Taideseuran käyttöön oli haaveena. Me **Maija Koivulan** kanssa toteutimme haaveen byrokraattisesta paperisodasta huolimatta. Naisenergiaa tarvittiin, sekä perhepiirin asiantuntemustakin. Muutimme 1986.

Nyt oli maalaamiseen valoa, tilaa ja pihakin. Talostanautittiin. Olikursseja, kerhoiltoja, näyttelyitä ja juhliakin. Torstai-graafikot saivat omat tilansa kellarista.

Tähän aikaan kolme taideseuralaista avasi Galleria Impren Merikorttitiellä. Minullakin oli siellä ensimmäinen oma näyttely. Sen jälkeen niitä on ollut useita Helsingissä ja eri puolilla Suomea, yksi myös Itävallassa Wiener Neustadtissa.

Talo joutui sähkölämmityksen varaan, kustannukset nousivat ja varsinkin alastonmallit palelivat. Kymmenen vuotta talo oli oivallinen taidekeskus, mutta lämpöä ja yhtenäistä tilaa täytyi saada lisää.

Turkoosi kuu, akryyli 2013

Toimintansa Vuosaassa lopettaneen Lohja Oy:n entinen kerhotalo Saseka suojeltiin ja remontoitiin 1990-luvun puolivälissä. Se jäi läheisten 18 taloyhtiön omistukseen. Pääsin mukaan sen käyttösuunnitelmaa pohtivaan toimikuntaan, koska olimme ostaneet asunnon yhdestä näistä taloyhtiöistä. Lukuisten kokousten tuloksena oli Taideseuran vuokrasopimus Montun sadan neliömetrin työtilasta ja varastosta vuonna 1996. Jykevät kalusteet suunnitteli ja toteutti **Heikki Karhu** eli **Nalle** naapuritaloyhtiön puutyötiloissa.

Kuuroko, akvarelli 2013

"Nocturno"-maalaus syntyi Norman Mailerin romaanin "Muinaiset illat" jälkitunnelmissa

Riisipelto, öljy 2008

Suru, akryyli 2014

Valmistuin Oulun Yliopistosta biologian ja maantiedon opettajaksi ja auskultoin Helsingissä. Oppilaita olen ohjannut Luontoon ja sen ihmeiden tuntemukseen Tampereella, Vantaalla ja Helsingissä.

Taideseuraan liityttyäni aloitin öljyvärimaalauksen salojen opiskelun. Myöhemmin myös vesivärit ja akryylit ovat tulleet omaksi, samoin metalligrafikan monet menetelmät. Tällä hetkellä kuitenkin pvc-grafikan teko kiinnostaa eniten.

Melkein neljä vuosikymmentä on perehtymistä kestänyt, lieneekö edistystä tapahtunut. Intohimoinen maalaaminen, taiteen opiskelu ja tekeminen ovat olleet tärkeä osa elämäni. Elämykset luonnossa, meri ja vesi yleensä, sen valo, varjot, liikkeet ja heijastukset antavat aina vaan uusia haasteita ja innoitusta tekemiseen."

Haastattelu: Riitta Astikainen

Kuvat: Ritva Lumiaho-Pesola ja Mikko Pesola

ARKI JA Unelmat

100-VUOTIAASSA SUOMESSA

Itä-Helsingin taideseuran 38. vuosinäyttely 4. – 28.10.2017 Vuotalossa

Kuva: Gero Mylius

Kuva: Gero Mylius

Kuva: Gero Mylius

Kuva: Eva Salim

Kuva: Eva Salim

Kuva: Gero Mylius

avajaistunnelmia

Kuvataiteilija **TERO ANNANOLLI** kommentoi

Näyttelyn teostarjonta oli runsasta. Tila oli upea. Ripustusseinät olivat haastavat ja tilaa rajallisesti, joten useat hyvät maalaukset jäivät näyttelyn ulkopuolelle. Halusin näyttelyn kokonaisvaikutelmasta ilmavan. Jokaisella ripustusseinällä, tilalla on oma tarinansa, jota teokset kertovat katsojalle.

Nauti väreistä ja luomisen riemusta!

Kunniamaininnan saaneet teokset ja juryttäjän perustelut:

Geometriset kuviot ja vahvat värit luovat liikkeen vaikutelman. Maalaus leikittelee hienosti kolmiulotteisen ja kaksiulotteisen pinnan kanssa.

Pirkko Martin: Ketut ja Sudet

Kuva: Maila Niskanen-Kopio

Vahvat siveltimen vedot ja täyteläiset muodot luovat katsojalle vaikutelman maalaamisen riemusta.

Sari Tallqvist: Påfogel, Kukkien aika ja Uni

Kuva: Maila Niskanen-Kopio

Hienosti toteutettu maalauskokonaisuus. Tiukan geometriset muodot on toteutettu maalauksellisen ilmavasti. Muotojen rytmi tuo mieleen marokkolaiset kaakelit.

Ulla Vapaavuori: 100 vuoden yöt ja 100 vuoden päivät

Kuva: Maila Niskanen-Kopio

Kritiikki-ilta

4.10.2017 Tero Annanollin kanssa

Kritiikki-illan alkajaisiksi Tero Annan-
olli kiitti taideseuraa saamastaan
haasteellisesta tehtävästä. Rakentava
kritiikki on hänen mielestään positiivista ja sitä tarvitaan omaa ilmaisua ja tekemisen tapaa kehitettäessä. Tilaisuutta hän määritteli enemmänkin loppukeskusteluksi, koska hän ei ollut nähnyt töiden tekovaiheita. Hän luonnehti tekemäänsä valintaprosessia ja näyttelykokonaisuuden rakentamista, joka perustui tilaan, valaistukseen, sermien kokoon ja siihen, että ripustettavina oli useiden tekijöiden töitä. Seinälle tai tiettyyn tilaan piti saada punainen lanka, kuten 'luonto ja Lappi'-teema. Luontoaiheisen seinän keskelle ripustetut muotokuvat katsovat teosten maisemia ympärillään. Henkilökuvilla hän linkitti muutenkin näyttelyn tiloja, hahmojen katseet tai olemus johdattivat katsojaa. Lintuaiheiset työt kävivät omanlaistaan vuoropuhelua. Onneksi myös pieniä, vitriiniin sopivia töitä oli tarjottu, sillä nekin rytmittivät

Tero Annanoli antaa palautetta Anna-Liisa Martinin teoksesta 'Huhtikuu'. Taustalla Elizabeth San Miguelin 'Värin universumi'

näyttelyä. Varsinkin sermeissä syntyi tarinallisia jatkumoa teosten välillä. Työt alkoivat pikkuhiljaa kertoa ripustajalle, miten ne voisi asetella ja mitä siitä syntyisi. Kaksi henkilöä katsomassa tulevaisuuteen tai menneeseen; maisemiin, kasveihin, elokuvamaisiin tapahtumiin. Murretut, kuin harson takaa katsotut värit pehmeine liukuvine sävyineen, loivat uneliaan kesäpäivän tunnelman. Valon lähteessä on huomioitava, että auringonvalo suoraan ylhäältä on kirkas ja kontrastit ovat voimakkaat, epäsuorassa valossa värien väliset rajat ovat pehmeitä. Keskipäivän valon kontrasteja saa myös käyttämällä esim. akvarelleissa tussikynää tai hiusterää rajaamassa ja rytmittämässä leveämmän pensselin jälkeä.

Valkoisen käytöstä Tero antoi useammassakin yhteydessä ohjeita. Maalauk-

Ritva Oksasen 'Lautasellinen'

sen alustana käytetään usein valkoista pohjaa. Mikäli halutaan esim. kuultavia, värikylläisiä varjoja, ei kannata ainaakaan alkuvaiheessa väreihin sekoittaa valkoista. Se latistaa ja samentaa värien omaa loistoa, taitetut värit ovat usein samanarvoisia. Mukaan kannattaa ottaa puhtaita värejä ja eri vahvuuksia pieninä kohtina tai kevyinä viivoina, niillä saa teokseen 'helähdyksiä'.

Akvarellitekniikassa pitäisi käyttää paperin pohjaa valona, jolloin värit linkittyvät maalauksen kokonaisuuteen. Valkoisen peitevärin käyttö on haasteellista, koska se ei toimi samalla tavoin kuin öljy- tai akryylimaalauksessa, vaan väri taittuu harmahtavaksi. Huippuvalokohdat voi tehdä jälkikäteen käyttämällä ns. maskiväriä tai pestä hiukan ja raaputtaa terävällä veitsellä haluttua kohtaa auki.

Teoksen syvyyttä mietittäessä voidaan määritellä, mikä väri on etualalla, keskialalla ja taka-alalla. Etualan vahvemmat värit pehmenevät taemas mentäessä. Etualalla värit voivat olla puhtaampia, heleämpiä ja lämpimämpiä. Mitä kauemmas mennään, taittuvat värisävyt yhä enemmän siniharmaaseen, koska ilmaperspektiivi alkaa vaikuttaa. Etualan tilailluusion voi synnyttää myös yksittäinen elementti, josta edetään keskialan vahvempien värien kautta taka-alalle, missä taas värien rajat alkavat hämärtyä ja pehmentyä. Värien lämpöisyyserot vaikuttavat; lämpimät tuntuvat tulevan lähelle, kylmät sävyt painuvat kauemmas. Myös värikontrasteilla saadaan syvyyttä, voidaan käyttää vahvoja sävyjä etualalla ja sulauttaa värejä yhteen taka-alalla.

Väririnnastuksissa vastavärit toimivat ja niitä kannattaa viljellä maalauksissa, on punaisia tulppaaneja ja vihreitä lehtiä, on violettia ja keltaisia sävyjä. Omassa maalausprosessissa voi joskus tuntua, että värit menevät tukkoon.

Arja Seimola: Tiskiharjat tauolla

Anita Puumala: Kaamos

Juryttäjän ohje siihen oli, että silmiä siristäen tutkii, mikä teoksen pääväri tai sävy näyttäisi olevan. Jos se on esimerkiksi vihreä, voiko siihen lisätä vähän punaista heleyttämään pääväriä. Harmaan käyttö maalauksissa kirkastaa muita ympärillä olevia puhtaita sävyjä ja silläkin saadaan heleyttä. Toisaalta murretulla tai sammutetulla väripaleilla voi saada haluamansa tunnelman. Mustan tai valkoisen suoraa käyttöä ei juryttäjä suosittelisi tai ainakin tekijän pitäisi tuntea niiden käyttöön sisältyvät mahdollisuudet ja vaatimukset.

Pysty- ja vaakasuuntaiset liikkeet, joko pensselivetoina tai suoraan tuubista puristettuina, tuovat mukavaa

Kuva: Maila Niskanen-Kopio

Kuva: Maila Niskanen-Kopio

Kirsti Itäpiiri: Laskeutuva joutsen

Olli Malmivaara: Odotus

Seppo Eloranta: Kohti Suomenlinnaa 2

Kuva: Maila Niskanen-Kopio

rytmiä ja vaihtelua. Vetoja voi välillä jatkaa reippaasti pohjan reunojen yli ja välttää pyöristelyjä käännöskohtia maalauspohjan reuna-alueilla. Myös vetojen tihentymien ja harvempien syklien vaihtelu estää "metronomimaisen tikkaamisen" tunnetta.

Yleensä on hyvä maalata eri tyylejä, poiketa tutusta, kuvata tunnetta tai käyttää värejä toisin. Monokromaattisissa maalauksissa voi miettiä esim. yksiväristen massojen ja Pollock-maisten roiskeiden keskinäisiä suhteita – voiko roiskeita tihennyttää osin myös värimassoiksi?

Työn kanssa täytyy maalausprosessin aikana käydä dialogia, puhua sen kanssa. Alussahan meillä on suunnitelma, luonnos siitä millaista siitä haluamme. Mutta maalattaessa ja teoksen alettua muotoutua meidän pitää "keskustella" ja kysyä, onko tämä tai tuo väri oikea. Aiheemme voi olla maalaus illasta, mutta valitsemamme värit ovat aamuauringon – kokonaisuus ei silloin toimi.

Tero Annanolli pyysi kiinnittämään huomiota pohjan kokoon. Usein se on tavallinen A4, A3, A2 tai muu standardikoko, jolloin sen tutuus jo latistaa aiheen katsojan silmissä. Kun mittojen sisällä aihe rajataan hieman pienemmäksi tai isommaksi, tunne teokseen muuttuu. Täällä esim. hauskesti kavenetulla akvarellipaperilla oli saatu vertikaalista liikettä teokseen, jossa tutkitiin rumankauniita rakenteita.

Pohjakangas voi olla joskus hyvin karheaa, rouheaa juuttia tai karkeaa pellavaa. Silloin siveltimienkin pitää olla isoja ja karkeita, pehmeät ja hienokarvaiset siveltimet kuluisivat kuin hiekkapaperia maalatessa.

Värit voivat juryttäjän mielestä mennä kiilakehyksissä olevien maalauspohjien reunojen yli, kuten hänellä usein

Kuva: Maila Niskanen-Kopio

Kuva: Maila Niskanen-Kopio

Kirsti Pesari: Rakennemuutos, osa 1

tapahtuu, tai reunat voi pingotuksen jälkeen esim. gessota valkoiseksi. Maalatut reunat voivat olla myös alun alkaen osa maalausta, ne sävyttävät ja rytmittävät muita teoksen värejä. Maalarinteippiä reunojen siistimisen pika-ratkaisuna hän suosittelee välttämään, sekä värin että materiaalin erilaisuuden takia.

Mistä ideat teoksiin tulevat? Tero Antinalli kertoi, että hän sai 12-vuotiaana mummiltaan joululahjaksi nädänkarvasiveltimen. Hän ihaili sitä suuresti ja aikoi ottaa sen käyttöön sitten, kun osaisi maalata. Sitä osaamispäivää ei koskaan tullut edes taideopintojen jälkeen, joten hän yksinkertaisesti päätti alkaa vain kokeilla. Se vapautti tekemisen ja kokeilukulttuuri jatkuu. Tämän tarinan hän kertoi, kun tuli puhe ideoista ja maalausten aiheista. Hän muistutti, että mikä teoksen idea sitten onkin, samaan työhön ei voi laittaa kovin paljon erilaisia elementtejä. Ideoiden runsaudesta voi valita tiettyjä väriyhdistel-

miä, pintoja ja sommitteluja ja miettiä, minkä elementin ne tuovat. Tuoko vaikkapa lehtimetalli työhön tärkeän elementin vai toimiiko se paremmin ilman? Jos pidän jostain väristä, kannattaako silti jarrutella sen ylenmääräistä käyttöä? Runsaat ideat maalatessa ovat tärkeitä, koska ne ovat tulevien teosten maalausprosessien siemeniä, samoin kuin virikkeet ja erilaiset ympäristöt.

Akvarelleissa märkää märeille -tekniikkaa voi toteuttaa niin, että värialueet osittain sekaantuvat, mutta värimassat pysyvät puhtaina. Vahvoilla väreillä ja vastaväripareilla saadaan kiinnostavuutta ja värit soivat. Aiemmin kuivuneet värikerrokset taittuvat uuden värin alta. Myös ensimmäisten värikerrosten kuivuttua päälle sivellyt muutamat märeät sävyt rakentavat värikerroksia. Katse kiinnittyy halutulle alueelle, eikä siveltimellä tarvitse lisäksi tuottaa tarkentavaa viivaa. Joskus tekijästä tuntuu, että värit itse tahtovat tulla paletilta maalaukseen. Kannattaa kuunnella värien "halua", lopputulos voi yllättää iloisesti.

Arjen estetiikka viehätti; aihe löytyi vaikkapa tiskiharjoista tai tiskipöydän tarvikkeista ja aiheen teeman mukaan tekniikkana märkää märeille, värejä vähän vielä pesten. Muistakin arkisista aiheista oli saatu mielenkiintoisia kuvakulmaa muuttamalla. Tero Antinalli neuvoi, että normaalin, totutun katse-lukulman sijaan voisi kohdetta tarkkaila lattialla istuen tai yläpuolella seisten. Tosin kotiväki voi olla ihmeissään, kun seisotte pöydällä tai sängyn päällä maalatessanne.

Akvarellilla henkilökuvia maalatessa värin voi antaa liukua, kohdetta voi työstää, hakea kasvojen, nenän ja huu-lien muotoja tai pestä osan pois. Voi hyväksyä teoksen valmiiksi ilman, että tavoittelee fyysistä näköisyyttä. Henki-

Eeva Korjulan teospari:
Unohduksia III ja II

Kuva: Maila Niskanen-Kopio

lökuissa piirteet eivät välttämättä ole tunnistettavissa, silti olemus ja tunnelma välittyvät. Kylmät sävyt kertovat vahvasta sisäisestä tunteesta.

Vanhoja akvarelleja voi uusiokäyttää repimällä tai leikkaamalla ne ja kokoamalla uusiksi kokonaisuuksiksi, kollaaseiksi. Pohjina voi käyttää toisia vanhoja akvarelleja. Kannattaa kokeilla palasten sommittelua pinnoille – ovatko ne irrallisia tai yhdistelläänkö niitä joissain kohdissa?

Piirustuksia ja pastellitöitä oli muutama. Nopeaa croquis-tekniikkaa käyttäen voi piirtää rohkeaa ääriiviivaa, välillä sitä häivyttäen, välillä vahvistaen. Viivasta samoin kuin aiheesta tulee elävää. Samaa aiheetta työستettäessä yhä uudelleen työ toisensa jälkeen aihe tulee niin tutuksi, että lopulta 'valmis' työ syntyy kuin itsestään.

Henkilökuvia oli näyttelyssä vain muutama, mutta niiden hahmot jäsenivät tilaa. Hiilipiirroksen ripustuspaikka määräytyi sen mukaan, minnepäin hahmo katsoi ja mitä siellä tapahtui. Kenelle hän arvoituksellisesti hymyilee?

Öljypastelleilla rouhealle paperille tai pohjalle piirrettäessä vaikutelmasta tulee impressionistinen, hetken tunnelma. Silloin ei pystytäkään keskittymään yksityiskohtiin, vaan valon ja varjon leikkiin

ja vuorovaikutukseen. Tekijän mukaan hänen prosessinsa on hidas ja työläs, vaikka katsojalle tunnelma on kepeä.

Tero Antinolli kiinnitti myös huomiotamme sommittelun tärkeyteen. Ilta- tai aamumaisema merellä ikään kuin sulattaa taivaan ja veden pinnan yhteen. Tason tai pinnan muuttuminen taustaksi voidaan ilmaista pienelläkin rajauksella, katsojan silmä hakee tällaista eroa. Kulusta leikkausta mukailevat rytmitelyt koetaan miellyttäväiksi. Horisonttulinjoja sisältävissä sommitteluissa katoamispiirteen käyttö luo tilavaikutelmaa.

Kollaasimaisessa työskentelyssä kannattaa huomioida kappaleiden omat funktiot, miten ne nivoutuvat luontevasti aiheeseen ja sommitteluun ja välttää niiden jäämistä erillisiksi detaljeiksi (kappaleiksi).

Keskeissommittelu, jossa eri alueet ovat samankokoisia keskenään, tuo teoksiin harmoniaa, mutta myös staattisuutta. Tasaista symmetriaa ja kompositiota, vertikaalista liikettä, voi rikkoa siirtämällä kuvattavaa kohdetta jommallekummalle sivulle, antaa se jopa osittain leikkautua pois. Jos reumat tuntuvat hirvittävän, antoi juryttäjä neuvon ottaa väriä käteen, sulkea silmät ja huitaista se väri maalauspuhjalta, vetojen on välillä hyvä antaa mennä

reunojen ulkopuolelle. Samalla idealla kuin lapsena – kun vähän pelotti – otettiin nenästä kiinni, suljettiin silmät ja hypättiin laiturilta veteen.

Vahvaa geometrista maalaustyyliä voi korostaa maalaus pohjaa muuttamalla. Kun pohjan kaksiulotteinen muoto muutetaan kolmiulotteiseksi, maalaus irtoaa seinästä tilaan, muuttuu maalausinstallaatioksi. Sen voi asettaa pöydälle tai ripustaa tilaan ja syntyy vuoropuhelu maalauksen ja veistoksen välillä. Vahvaa maalausperinnettä geometrisine, itämaista mosaiikkia tai Marokon kaakeleita muistuttavine elementteineen nähtiin myös. Pintojen ja korostusvärien toisaalta pehmeän, toisaalta vahvan käsittelyn myötä niiden tunnelma eri valaistuksissa muuntuu.

Siveltimien käytössä juryttäjä neuvoi kokeilemaan ensin mahdollisimman isoa sivellintä, kevyitä värejä ja nopeaa työskentelyä. Pienempiä pensseleitä otetaan käyttöön, kun työ alkaa valmistua. Tällä työhön saadaan ilmavuutta ja eteenpäin menevää liikettä. Erilaiset pensselin liikkeet rytmittävät ja elävöittävät, eikä taka-alakaan jää pelkäsi taustaksi. Telalla tai palettiveitsellä levittäen saa myös vahvaa tunnelmaa.

Lopuksi Tero Antinolli toivoi, että olimme saaneet hänen kommentistaan ideoita omaan tekemiseemme. Jos työn kanssa tulee pysähtynyt hetki eteen, voi kaivella muistia ja tutkia, toimiiko työ hänen tekemiensä huomioiden perusteella. Yhteisten (koti- ja ulkomaan) kurssien jälkeen yleensä altistamme itsemme arvioinneille. Silloin on pieni näyttely; kaikkien työt asetetaan esille ja käymme loppukeskustelun, jossa huomioimme kokonaisuuksia ja suhteutamme töitämme toisiinsa. Toinen toisiltamme oppiminen on verrattoman tärkeää.

Teksti: Maila Niskanen-Kopio

Rebecka Svedlin: Mansku

Pekka Martin: Mr. Kontra Posto

Kuva: Tua Mylius

Kuva: Maila Niskanen-Kopio

U U S I

**"TYKKÄÄN
MUSTAVALKOISUUDESTA
JA VAHVOISTA
KONTRASTEISTA"**

Kuva: Riitta Astikainen

KASVO

Sara Savolainen, (26), tuli keskivii-
kon kokeilevan tussipiirustuksen
kurssille vuosi sitten syksyllä. Pian huo-
mattiin, että alkoi syntyä vahvaa jälkeä,
ja nopeasti. Hienoja kuvia.

Mikä sai sinut tulemaan Sasekalle?

"Herätys tuli, kun olin aika yksipuoli-
sessa työssä, jossa vain istuin. Se oli
mahdollisimman ei-luovaa. Tajusin, että
luovuus on mun suurimpia voimava-
roja, joten ehkä nyt kannattaisi pistää
pienistä pennosistaan sen verran, että
mielenterveys säästyy", Sara kertoo. En-
simmäisen vuoden töiden hurjuus on
Saran itsensä mielestä nyt vähän laan-
tunut. "Ehkä se kertoo siitä että voin
nyt paremmin", Sara nauraa.

Itä-Helsingin Taideseura löytyi
Vuosaaressa asuvalle Saralle nopeas-
ti googlaamalla. "Tämä tuli heti esiin,
eikä ollut paha hintakaan. Opiskelijan

pitää miettiä sitäkin. Opiskelen hoito-
alaa, 1,5 vuoden päästä pitäisi valmis-
tua röntgenhoitajaksi."

Tussin hän valitsi siksi, että tekniik-
ka on nopea ja edullinen. Eikä tarvit-
se miettiä mihin öljymaalaukset saisi
mahtumaan. Työt menevät siististi kan-
sioon. "Tykkään myös mustavalkoisuu-
desta. Väreillä on kiva nyhrätä, mutta
ei niin että ne ovat pääosassa. Musta-
valkoista siksikin, että pidän vahvoista
kontrasteista."

Kuvataide on ollut Saran elämässä
aina, vaikka harrastus olikin tauolla
seitsemän vuotta. Äiti ja isoisä ovat
kuvataiteilijoita. Äiti **Mira Haahti** te-
kee kotona lähinnä isoja öljyväritöitä,
samoin nyt jo eläköitynyt isoisä, joka
lisäksi piirsi ja oli kiinnostunut afrikka-
laisesta taiteesta. "Pentuna kävin kuva-
taidekursseja, muun muassa öljyvärejä

Maria, suolatekniikka

Kielitaito, vesiväri-muste-korjaustussi

ja grafiikkaa. Koulussa rakastin kuvista, valitsin lukionkin sen mukaan missä oli kuvista eniten."

Et kuitenkaan ajatellut kuvataidetta ammattina?

"En, koska olen nähnyt lähipiirissä miten haastavaa taiteilijuus ammattina on. Näyttelyistä pitää maksaa että sinne pääsee, eivätkä ihmiset halua

maksaa paljoa töistä. Pidän tämän mieluummin mukavana harrastuksena, enkä yritä ajatella miten siitä saisi toimeentulon. Vapaus tähän tekemiseen tulee siitä että ei tarvitse miettiä mitään luomisen tuskaa!"

Haastattelu: Riitta Astikainen

Kuvat: Sara Savolainen

Stigma, roisketekniikka, värillinen muste

Ensimmäinen huuto, roisketekniikka

Ansiomitali

PVC-grafiikka

monipuolinen menetelmä

Lokakuun puolivälissä oli kahdeksalla innokkaalla kurssilaisella tilaisuus oppia PVC-grafiikan monipuolinen käyttö. Opettajana toimi **Emma Peura**, joka ystävällisesti ja osaavasti opasti sekä meitä aloittelijoita että jo kokeneempiakin grafiikan harrastajia.

PVC-laatan kaivertaminen ei vaa- di samanlaista voimaa kuin puu- tai linolevy ja erilaisin konstein saimme aikaan myös ohutneulan ja syövytyksen näköistä jälkeä.

Kurssin aikana kokeilimme muun muassa carborundumia, monotypiaa, struktuurien painamista pitseillä, harsoilla, hiekkapaperilla – vain oma mielikuvitus oli rajana. Teimme myös erilaisia vedostuskokeiluja syvä- ja kohopainona. Emme altistuneet myrkyllisille hajuille koska käytimme laattojen

Kurssin opettaja, Emma Peura, antaa ohjeita Christina Korkmanille

puhdistamiseen öljyä ja tiskiainetta.

PVC-kurssiin osallistuneilla on mahdollisuus tulla mukaan torstaigrafikan ryhmään, jossa kurssin aikana valmistuneilla laatoilla voi jatkaa vedostamista ja harjoitella kurssilla opittuja taitoja.

Teksti: Ritva Juselius ja Helga Tollander

Kuvat: Sirkka Raikamo

Kurssin tuotoksia

Siri Bååth värejä sekoittamassa

PIGMENTTIEN HEHKUA

Temperakurssilaiset latasivat väreistä voimaa marraskuiseen harmauteen taiteilija **Riikka Wesamaan** johdolla. Kymmenen kurssilaisen joukko kokoontui viikonloppukurssille jo perjantaina pohjustamaan mdf-levyjä, joita käytimme maalaus-alustana. Eläinliiman, sinkkivalkoisen ja liitujauheen yhdistelmästä syntyi pohjustus. Pigmenttiväri sekoitettiin veteen paitsi kadmiuminkeltainen sinoliin, ja munnankeltuaista lisättiin sideaineeksi. Ohenteena toimii vesi. Myös titaani-valkoista voi käyttää, varsinkin koska se on ympäristölle ystävällisempää kuin sinkkivalkoinen.

Useimmille kurssilaisista temperamaalaus oli uusi mutta mieluinen tuttavuus. Menetelmän etuja on muun

muassa hajuttomuus, kirkkaat pigmentit ja nopea kuivuminen.

Tutustuimme myös muna-öljy-emulsioon, joka kuivuu hitaammin kuin muna-vesiemulsio ja on nimensä mukaisesti rasvaista. Opettaja suositeli tutustumaan maalausaineiden sekoitukseen esimerkiksi Veikko Kiljusen Taidemaalarin materiaaliopista. Käytännössä harjoittelemalla oppii sopivat suhteet ja itselle soveltuvimmat työtavat. Hyvän käsityksen erilaisista tavoista maalata temperalla saa vertaamalla taiteilijoiden töitä, joista katsoimme havainnollisen kuvakokoelman. Kurssi oli kaikkiaan intensiivinen ja antoisa.

Teksti ja kuvat: Kirsti Pesari

Taideseuran ulkopuoliset näyttelyt

Jäsenemme ovat järjestäneet kiitettävän paljon omia näyttelyitä ja osallistuneet runsaasti myös seuran ulkopuolisiin yhteisnäyttelyihin.

Seuran jäseniä oli mukana mm. Galleria Akvartin Taormina-näyttelyssä, missä esiteltiin Sisilian Taorminassa pidetyn akvarellikurssin satoa.

Raapetyöt ovat Pauli Elorannan taidonnäytteitä

Vuoden varrella näyttelyjä on pidetty Vuotalon kirjastossa, Kulttuurikeskus Sofiassa, Galleria Aapelissa, Galleria Allissa, Galleria Dixissä, Helsingin yliopiston pääkirjaston Kaisatalossa, Flemarin apteekissa, Puotilan Cafe Svenkassa, Galleria Foggassa, Haminan Ruutikellarissa, Galleria Akvartissa, Galleria Ars Longassa ja Myllypuron palvelukeskuksessa.

Kuva: Varpu Vistala

Pirjo Sinivalo in memoriam

Taideseuramme pitkäaikainen jäsen Pirjo Sinivalo kuoli 14.3.2017. Hän toimi aktiivisesti taiteen parissa ja osallistui eri luottamustehtäviin seuran hallituksessa. Muistelemme häntä lämmöllä.

jankkohtaista

Kevään 2018 kurssit

Ölly- ja akryylikurssi sopii aloittelijoille ja pidempään harrastaneille. Kurssi kokoontuu maanantaisin klo 15 – 21. Opettaja Mari Pihlajakoski on paikalla klo 16 – 19 ja hänen johdolla maalataan 8 kertaa. Lisäksi on 4 itsenäistä maalauskerää. Ryhmä jakautuu liukuvasti iltapäivä- ja iltaryhmiin. Opettaja ohjaa molempia ryhmiä ja välissä on teoriaosuus. Kurssi alkaa **22.1.2018**. Kurssin hinta on 80 €.

Tiistaipaja on tarkoitettu itsenäiseen työskentelyyn tottuneille maalareille. Kurssi kokoontuu tiistaisin klo 10 – 14. Kevätkaudella on 12 maalauskerää. Opettaja Katriina Salmijärvi antaa maalausohjelman ja on paikalla yksilöllistä opastusta varten 4 kertaa kauden aikana klo 10 – 13. Kurssi alkaa **23.1.2018**. Kurssin hinta on 75 €.

Elävänmallin piirustus -kurssilla toteutetaan mallipiirustusta ja/tai croquis-piirustusta. Kurssi kokoontuu tiistai-iltaisoin klo 18 – 20. Kurssikertoja on keväällä 12, opettaja on paikalla 5 kertaa. Kurssi alkaa **23.1.2018**. Kurssin hinta on 85 €.

Kokeileva tussikurssi sopii aloittelijoille ja pidempään harrastaneille. Kurssilla tutustutaan monipuolisesti erilaisiin tussitekniikoihin ja etsitään omaa ilmaisua kokeilevassa hengessä. Kurssi kokoontuu keskiviikkoisin klo 18 - 20.30 opettaja Janne Torisevan johdolla 10 kertaa ja 2 kertaa itsenäisesti. Kurssi alkaa **24.1.2018**. Kurssin hinta on 85 €.

Torstaipaja on suunnattu hajuttomia menetelmiä käyttäville. Kurssi kokoontuu torstaisin klo 10 – 14. Opettaja Helka Immonen on paikalla ohjaamassa 4 kertaa kauden aikana klo 10 – 13. Opettajan antaman maalausohjelman parissa työskennellään lisäksi 8 kertaa itsenäisesti. Kurssi alkaa **25.1.2018**. Kurssin hinta on 75 €.

Grafiikkaryhmä työskentelee itsenäisesti ilman opettajaa. Osallistuminen edellyttää aiempaa kokemusta grafiikan teosta. Kurssi kokoontuu torstaisin klo 18 – 21 ja alkaa **25.1.2018**. Hinta 30 €.

Akvarellikurssi kokoontuu lauantaisin klo 10 – 13 opettaja Elina Tammiranta-Summan johdolla 10 kertaa ja 2 kertaa itsenäisesti. Kurssilla työskennellään opettajan kurssisuunnitelman puitteissa keskittyen omaan oppimiseen – teoriaa unohtamatta. Opettaja on paikalla klo 10 – 12.30. Kurssi alkaa **27.1.2018**. Hinta on 85 €.

■ Tiedustelut ja ilmoittautumiset: kurssisihteeri.ihts@gmail.com

Kevään lyhytkursseista ilmoitetaan alkuvuoden tiedotteissa ja seuran kotisivuilla.

jankohtaista

Jäsenmaksut ja jäsenkortit

Taideseuran jäsenmaksu vuonna 2018 on 40 €/vuosi, nuorisojäsenet (13–18 v) 20 €/vuosi. Lisäksi uusilta jäseniltä velotetaan 3 € kirjaamismaksu. Uudet jäsentiedustelut osoitetaan **Riitta Astikaiselle**. Ilmoita myös sähköposti-osoitteesi tai mahdolliset muutokset yhteystiedoissasi Riitta Astikaiselle: ihts.talous@gmail.com tai puh. 040 820 2877, mieluummin tekstiviestillä. Sähköpostitse pystymme tiedottamaan nopeasti esim. kurssiasioista.

Kotisivumme www.itahelsingintaideseura.fi päivitetään viimeisten tietojen mukaisesti, joten myös niitä kannattaa seurata. Myös jäsentiedotteet tullaan julkaisemaan sivuilla.

Facebook-sivullamme Itä-Helsingin Taideseura ry kerrotaan myös kuvin ja sanoin tapahtumistamme – käy tutustumassa!

LUKAS

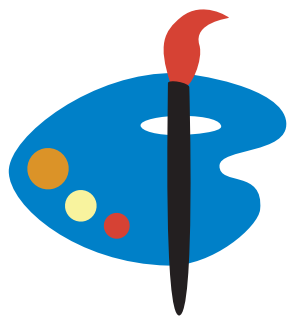
Huippuluokan Lukas-taiteilijatarvikkeet Saksasta ulottuvillasi. Tuotteet ja värikartat löytyvät www.lukas.eu Ammattilaisen ostopaikka Kaapelitehtaalla!

farbe.
taiteilijatarvikeliike

Tarkista aukioloajat: www.farbeoy.com
Puh. (09) 694 9791 • Tallberginkatu 1 C, 2. krs. Käytävägalleria.

Hyödynnä alennuksia!

Maalaustarvikeliikkeiden edullisia tarjouksia ja seuran jäsenalennuksia kannattaa hyödyntää. Näitä liikkeitä ovat ainakin Columbuksen Suomalainen Kirjakauppa, Farbe Oy, Tempera ja Giotto, Snow White, kehystykseen Ars Longa ja Life Art Oy. Varsinkin akvarellisteille on usein laadukkaita tarjouksia Uudenmaankadun Diversessä.

ITÄ-HELSINGIN TAIDESEURA

Kerhotalo Saseka, Kalkkihiekankuja 6, 00980 Helsinki
www.itahelsingintaideseura.fi

Pankki: Nordea • IBAN: FI08 1388 3000 3018 08
BIC: NDEAFIHH • Y-tunnus: Y-0821060-0

Syyskokouksessa 11.11.2017 valittu hallitus vuodelle 2018:

puheehjohtaja	Pesari Kirsti	050 341 2441
varsinaiset jäsenet:	Astikainen Riitta	040 820 2877
	Heikkilä Leena	050 346 4765
	Kanervo Hanna-Mari	040 730 4511
	Koskenmäki Tapio	050 539 2350
	Koski Paula	040 552 6913
	Niskanen-Kopio Maila	050 561 8005
	Puumala Anita	050 525 7949
	Seppälä Saara	040 060 3613
	Urtti Vesa	040 044 7383
varajäsenet:	Meri Anja	050 595 7221
	Mäki-Martti Alina	040 129 1737

Hallituksen jäsenten tehtävät määräytyvät ensimmäisessä kokouksessa 2018.

Muut vakinaiset tehtävät hallituksen ulkopuolisilla jäsenillä:

tiedotusryhmä (kotisivut)	Elomaa Matti	050 349 6849
toiminnantarkastaja	Kemppinen Anna-Kirsti	045 320 9391

Hintavärinä!

ALENSIMME HINTOJA

AMSTERDAM-AKRYYLVÄRIT
uusin, edullisin hinnoin!

Amsterdam Pearl Colors
– uudet HELMIÄISSÄVYT
nyt saatavilla.

 Tempera

Uudenmaankatu 16, 00120 Helsinki
puh. 09 612 9290 www.tempera.fi